

Sygn. akt I ACa 632/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 21 listopada 2012 r.

Sąd Apelacyjny w Katowicach I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący :	SSA Roman Sugier (spr.)
Sędziowie :	SA Zofia Kawińska-Szwed SA Joanna Kurpierz
Protokolant :	Justyna Wnuk

po rozpoznaniu w dniu 21 listopada 2012 r. w Katowicach

na rozprawie

sprawy z powództwa R. K.

przeciwko (...)Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w K.

o wydanie

na skutek apelacji pozwanej

od wyroku Sądu Okręgowego w Katowicach

z dnia 28 lutego 2012 r., sygn. akt II C 333/11

1) zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że powództwo oddala i zasądza od powoda na rzecz pozwanej kwotę 7200 (siedem tysięcy dwieście) złotych tytułem kosztów procesu;

2) zasądza od powoda na rzecz pozwanej kwotę 14 700 (czternaście tysięcy siedemset) złotych tytułem kosztów postępowania apelacyjnego.

Sygn. akt I ACa 632/12

UZASADNIENIE

Powód R. K. w pozwie skierowanym przeciwko (...) Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w B. wnosił o zobowiązanie pozwanej do wydania sprzętu studyjnego wyspecyfikowanego w pozwie w 84 pozycjach oraz sprzętu biurowego, który powód wyspecyfikował w 65 pozycjach a nadto o zasądzenie od pozwanej na jego rzecz kosztów procesu.

Uzasadniając żądanie powód podał, że wydzierżawił firmie (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w B. ruchomości o jakich mowa w pozwie. Spółka ta zalega pozwanej z zapłatą czynszu za lokal w którym znajdował się przedmiotowy sprzęt studyjny i biurowy. Pozwana ustanowiła na tych ruchomościach prawo zastawu i odmawia ich wydania. W ocenie powoda zastaw jest nieskuteczny, gdyż rzeczy o jakich mowa w pozwie nie stanowią własności (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w B..

Pozwana wniosła o oddalenie powództwa i zasądzenie kosztów.

Zarzuciła, że ruchomości których wydania żąda powód nie zostały dostatecznie określone co do tożsamości, powód nie przedstawił żadnego dowodu potwierdzającego, że to on jest właścicielem ruchomości. W szczególności nie świadczy o tym umowa dzierżawy, w której powód nie przypisuje sobie statusu właściciela, a sama umowa zdaniem pozwanej ze względu na jej treść jest pozorna i została sporządzona wyłącznie na użytek procesu.

Wyrokiem z dnia 28 lutego 2012r. Sąd Okręgowy w Katowicach uwzględnił powództwo w całości.

Wyrok został oparty na następujących ustaleniach Sądu pierwszej instancji.

R. K. prowadził, jako osoba fizyczna działalność gospodarczą – studio nagrań w Republice Federalnej Niemiec. W trakcie prowadzenia tej działalności, w latach 2006 – 2008 powód systematycznie kupował w Niemczech sprzęt studyjny.

Sprzęt zakupiony w Niemczech został następnie przewieziony do Polski przez firmę (...) z B.. Za wykonanie usługi (...) wystawiła faktury. Do każdej faktury dołączone było zestawienie transportowanych przedmiotów. Sprzęt przetransportowany został bezpośrednio do pomieszczeń przy ul. (...) w B.. Miało to miejsce w okresie kiedy nie była jeszcze zawiązana spółka (...).

Ponieważ powód utracił zaufanie do osób, które dla niego pracowały przy realizacji zlecenia – przygotowania i prowadzenia studia, R. K. zdecydował się na zawiązanie spółki z o.o., która na terenie Polski miała realizować zlecenia, które dotychczas realizował w Niemczech. Działalność spółki prowadzona miała być w pomieszczeniach wynajmowanych od pozwanej.

W dniu 27 sierpnia 2009r. R. K. zawiązał spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością - (...) sp. z o.o. (...) kapitału zakładowego spółki ustalono na 5.000 zł, dzielił się on na 100 udziałów po 50 zł. Wszystkie udziały w spółce objął R. K., stając się jej jedynym wspólnikiem. W akcie założycielskim spółki nie przewidziano, by na pokrycie kapitału zakładowego miał być wniesiony wkład niepieniężny. Prezesem zarządu spółki była M. M., a powód pełnił funkcję wiceprezesa zarządu.

W dniu 1 września 2009r. R. K. zawarł ze spółką (...) sp. z o.o. umowę dzierżawy sprzętu studyjnego i biurowego, która w istocie była umową użyczenia, na podstawie której powód udostępnił spółce do korzystania przy prowadzeniu działalności przedmioty wyspecyfikowane w pozwie.

W umowie, nazwanej umową dzierżawy z 1 września 2009r. strony przewidziały wynagrodzenie za wydzierżawienie sprzętu studyjnego i biurowego w wysokości 250 zł miesięcznie. Wynagrodzenie to nie było przez spółkę płacone z uwagi na brak określenia terminu płatności w umowie. Spółka miała płacić na podstawie faktur wystawianych przez powoda, ale ostatecznie powód faktur takich nie wystawiał.

W dniu 1 grudnia 2009r. spółka (...) zawarła z (...) sp. z o.o. umowę najmu dwóch pomieszczeń użytkowych.

Prezes Zarządu pozwanej spółki (...) chciała dokonać inwentaryzacji sprzętu w pomieszczeniach wynajmowanych przez spółkę (...). B. M. powiedziała powodowi, że w związku z tym, że w treści umowy zawarte jest sformułowanie o przysługującym wynajmującemu ustawowym prawnie zastawu na rzeczach i chciała mieć dokumentację stanowiącą

zestawienie rzeczy znajdujących się w lokalu wynajmowanym przez spółkę (...). R. K. przedstawił B. M. zestawienie sprzętu. Było to zestawienie z 16 września 2009 roku sporządzone podczas inwentaryzacji sprzętu.

Wobec nieregulowania przez spółkę (...) opłat czynszowych, na dzień 18 marca 2010r. powstało po stronie (...) wobec pozwanej zadłużenie w wysokości 36.482,38 zł. W związku z powyższym pozwana pismem z 18 marca 2010r. poinformowała spółkę (...) o ustanowieniu ustawowego prawa zastawu na rzeczach ruchomych najemcy.

Ustalenia te Sąd oparł na dowodach z dokumentów w postaci aktu notarialnego – aktu założycielskiego (...), umowy najmu lokalu, umowy dzierżawy sprzętu studyjnego i biurowego, faktur VAT dotyczących zapłaty za przewóz sprzętu z Niemiec do Polski, wykazu sprzętu, zestawienia zaległości czynszowych, pisma dotyczącego ustanowienia zastawu oraz zeznań świadka M. M. i korelujących z nimi zeznań powoda.

W ocenie Sądu wiarygodność dokumentów nie była przez strony kwestionowana z wyjątkiem umowy dzierżawy sprzętu. Nie ma to jednak istotnego znaczenia, gdyż umowa ta regulowała jedynie uprawnienie do użytkowania sprzętu a nie przeniesienie jego własności na (...) sp. z o.o.

W ocenie Sądu zebrany materiał dowodowy nie dawał podstawy do ustalenia, że ruchomości znajdujące się w lokalach pozwanej zajętych przez spółkę (...) stanowiły własność tej spółki a nie R. K.. W istocie sprzęt, którego dotyczy pozew został zakupiony i przywieziony do Polski przez powoda, który w późniejszym okresie nie wyzbył się jego własności.

Jako właściciel powód na podstawie art. 222 § 1 kc uprawniony jest do wydania należących do niego rzeczy a zastaw ustanowiony przez pozwanego jest bezskuteczny, gdyż zgodnie z art. 670 § 1 kc przedmiotem zastawu mogą być rzeczy najemcy a nie osoby trzeciej.

Wyrok został zaskarżony w całości przez pozwaną Spółkę.

Skarżąca zarzuciła:

- sprzeczność istotnych ustaleń Sądu I instancji z treścią zgromadzonego materiału dowodowego przez przyjęcie, że sprzęt o jakim mowa w pozwie

stanowi własność powoda gdy w istocie stanowi on własność spółki (...),

- wydanie wyroku bez dokonania niezbędnych ustaleń i naruszenie art. 217 kpc, 232 kpc i 233 § 1 kpc ponieważ nakazano pozwanej wydanie wszystkich ruchomości o jakich mowa w pozwie mimo, że skarżąca przed wyrokowaniem podniosła zarzut, że znaczna część tych rzeczy nie jest w jej władaniu,
- naruszenie przepisu 328 § 2 kpc przez nieodniesienie się do zarzutu, że znaczna część rzeczy nie jest we władaniu pozwanej a nadto, iż część ich jest określona w pozwie w sposób uniemożliwiający ich zidentyfikowanie.

Powołując się na powyższe pozwana wносиła o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez oddalenie powództwa i o zasądzenie od powoda na jej rzecz kosztów postępowania.

Powód wnosił o oddalenie apelacji i zasądzenie kosztów.

Sąd Apelacyjny w Katowicach zważył co następuje:

Apelacja pozwanej jest zasadna.

Nie do odparcia jest zarzut naruszenia przepisu art. 233 § 1 kpc poprzez niewłaściwą ocenę dowodów, co w konsekwencji doprowadziło do poczynienia ustaleń nie znajdujących dostatecznego oparcia w zebranych dowodach.

Pozew w niniejszej sprawie został skonstruowany w ten sposób, że zmierzał do wykazania zasadności powództwa windykacyjnego poprzez udowodnienie, iż rzeczy objęte zastawem nie stanowią własności spółki (...). Pozwalało to na twierdzenie, że zastaw zgodnie z art. 670 kc jest nieskuteczny, gdyż nie dotyczy rzeczy najemcy.

Dlatego powód wykazywał, że spółka (...) nie jest właścicielem rzeczy a jedynie ich dzierżawcą.

Postępowanie dowodowe przeprowadzone przed Sądem Okręgowym w głównej mierze nakierowane było na wykazanie tej okoliczności.

Wykazanie bezskuteczności zastawu nie jest jednak wystarczające dla uwzględnienia powództwa. Status wydzierżawiającego nie daje bowiem powodowi legitymacji czynnej w procesie windykacyjnym.

W przypadku przejęcia władztwa nad przedmiotem dzierżawy wydania może dochodzić jedynie właściciel. Z umowy dzierżawy zawartej między powodem a (...) nie wynika aby powód wydzierżawił rzeczy stanowiące jego własność. Zresztą nawet gdyby było tam takie stwierdzenie, obowiązkiem powoda, wynikającym z art. 6 kc, było wykazanie tej okoliczności. Pozwana kwestionowała bowiem legitymację czynną powoda.

Sąd Apelacyjny podziela ustalenia Sądu Okręgowego, iż zebrany materiał dowodowy nie daje podstaw do uznania, że rzeczy znajdujące się w lokalach pozwanej stanowią własność spółki (...).

Nie przedstawiono na tę okoliczność żadnych dowodów z dokumentów, a subiektywne przekonanie pracowników pozwanej na ten temat, wynikające z braku wiedzy i utożsamiania powoda ze spółką (...), której jest wyłącznym udziałowcem, jest w tym względzie niewystarczające.

Konstatacja ta nie prowadzi automatycznie do stwierdzenia, że właścicielem rzeczy jest powód, chociaż na pewnym etapie procesu zaczął on utrzymywać, że tak jest w istocie.

Za wystarczający dowód na tę okoliczność nie może być uznana znajdująca się w aktach sprawy umowa dzierżawcy sprzętu, gdyż wydzierżawiającym może być także osoba nie będąca właścicielem przedmiotu dzierżawy.

Za dowód taki nie można uznać także faktur jakie przewoźnik wystawił firmie powoda za przewóz sprzętu do Polski.

Jak słusznie zarzuca skarżący dokumenty te potwierdzają jedynie fakt zlecenia przewozu określonych rzeczy.

Jedynie na marginesie należy zauważyć, że faktury przewozowe dotyczą jedynie sprzętu studyjnego i to nie wszystkich rzeczy studyjnych o jakich mowa w pozwie.

Miarodajnym dowodem w zakresie ustalenia kto jest właścicielem spornych rzeczy nie są też zeznania świadka M. M..

Przekonanie tej osoby o tym, że powodowi służy prawo własności sprzętu studyjnego i biurowego wynikało bowiem jedynie z wiedzy o tym, że sprzęt został przywieziony przez powoda z Niemiec.

Władztwo nad rzeczą wynikające z jej posiadania skutkuje domniemaniem zgodności posiadania ze stanem prawnym (art. 341 kc) ale nie domniemaniem, że posiadacz jest właścicielem rzeczy.

Pozostają więc zeznania powoda, w których utrzymywał on, że jest właścicielem spornych rzeczy, gdyż nabył je dla siebie w Niemczech, gdzie posiada faktury świadczące o zakupie.

Pozwana już w odpowiedzi na pozew zarzucała, że powód nie wykazał przysługującego mu prawa własności spornych rzeczy. Zeznania powoda utrzymującego, że tak jest w istocie nie mogą być uznane w tym przypadku za wystarczający dowód. Nie można bowiem wykluczyć, że rzeczy posiadane przez powoda nie stanowią jego własności lecz firmy, którą prowadził on w Niemczech, a której status nie jest znany, zostały przewłaszczone, czy stanowią własność osób trzecich.

Obowiązek wykazania że rzeczy należą do spółki (...) obciążał pozwaną. Wykazanie faktu, że jest właścicielem windykowanych rzeczy obciążał powoda (art. 6 kc).

Skoro powód utrzymywał, że posiada dowody nabycia spornych rzeczy nie było przeszkód aby zaoferował je sądowi. W każdym razie powód w żaden sposób nie wyjaśnił dlaczego nie przedkłada tego rodzaju dokumentów mimo, że zarzut tego rodzaju podnosiła pozwana. Sporna kwestia własności rzeczy nie mogła być rozstrzygnięta wyłącznie w oparciu o twierdzenia powoda.

Skoro powód nie wykazał, że jest właścicielem spornych rzeczy powództwo oparte na przepisie art. 222 § 1 kc nie mogło być uwzględnione ze względu na niewykazanie legitymacji czynnej.

Dlatego zbędne jest odnoszenie się do pozostałych zarzutów apelacji, chociaż zarzut braku ustalenia jakie rzeczy pozostają we władaniu skarżącej niewątpliwie jest zasadny.

Z tych względów Sąd Apelacyjny na mocy art. 386 § 1 kpc zmienił zaskarżony wyrok i oddalił powództwo. O kosztach orzeczono na mocy art. 98 kpc.

Z/

1. (...)

2. (...)

K., (...)